

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Renswoude

Onderzoek gemeente

Onderzoek naar voor- en vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 8 december 2020

Samenvatting

De inspectie houdt toezicht op de wijze waarop de gemeenten de verplichtingen aangaande het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) nakomen. Gemeenten die al voor 2019 een GOAB-budget kregen, hebben hiervoor een digitale vragenlijst ingevuld. Gemeenten die sinds 2019 een GOAB-budget ontvangen, krijgen in 2019-2020 een eerste onderzoek naar de kwaliteit van het vve-beleid.

Het onderzoek is bedoeld om de kwaliteit van het vve-beleid van de gemeente voor de eerste keer in beeld te brengen en te onderzoeken in hoeverre de gemeente voldoet aan de wettelijke eisen.

We hebben aangeleverde documenten geanalyseerd en op 1 september 2020 een gesprek gevoerd met de betrokkenen van de gemeente. We hebben de wettelijke eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld.

De gemeente geeft aan dat zowel de maatschappelijke gevolgen van het coronavirus als personele veranderingen gezorgd hebben voor enige vertraging in de ontwikkeling van het gemeentelijk vve-beleid. De ontwikkeling is inmiddels weer voortgezet.

Beeld van de kwaliteit van vve binnen de gemeente Renswoude

Ons kader bestaat uit 13 standaarden. Zes daarvan zijn gebaseerd op wettelijke vereisten. De gemeente Renswoude voldoet op het moment van het onderzoek aan vier van deze zes wettelijke vereisten. De andere standaarden die we onderzochten, zijn niet gefundeerd in wettelijke vereisten maar daarvan afgeleid. Het merendeel van deze standaarden is in Renswoude nog in ontwikkeling.

Wat gaat goed bij vve?

De fundamenten voor het vve-beleid van de gemeente Renswoude zijn in de tweede helft van 2019 gelegd met behulp van externe deskundigen. De gemeente heeft geformuleerd welke peuters tot de doelgroep behoren en met het consultatiebureau afspraken gemaakt over de toeleiding. De gemeente draagt bij in de bekostiging; op het kindercentrum zijn er voldoende plaatsen voor kinderen die voorschoolse educatie nodig hebben. De kinderen die (in 2020) van

Gemeente: Renswoude
Gemeente nummer: 0339

OAB-budget gemeente 2020:
€ 60.100

Aantal houders in de gemeente
zonder voorschoolse educatie: 1

Aantal houders in de gemeente met
voorschoolse educatie: 1

Aantal kinderdagverblijven
met voorschoolse educatie in de
gemeente: 1

Aantal schoolbesturen in de
gemeente: 1

GGD-regio: Utrecht

het consultatiebureau een indicatie hebben gekregen zijn ingeschreven en volgen voorschoolse educatie. De gemeente heeft afspraken gemaakt met de GGD over de toetsing van de voorwaarden voor de voorschoolse educatie. De inspectie in 2020 laat zien dat het kindercentrum voldoet aan de voorwaarden voor voorschoolse educatie.

Het consultatiebureau, het kindercentrum en de scholen voeren overleg over de uitvoering van vve. Renswoude is een kleine gemeente, de lijnen zijn kort en de betrokkenen weten elkaar gemakkelijk te vinden.

Wat kan beter bij vve?

De gemeente wil in de komende periode sterker een coördinerende vervullen. Wij onderstrepen het belang daarvan. De gemeente kan de regie nemen om het vve-beleid inhoudelijk verder uit te werken en afspraken en werkwijzen vast te leggen en te borgen. Daarbij past ook het inrichten van een systematische werkwijze om het gemeentelijk vve-beleid te evalueren.

De beleidsontwikkeling kan zich in de eerste plaats richten op de onderdelen waarvoor de gemeente een wettelijke plicht heeft. Daarnaast kan de gemeente initiatief nemen om met de partners afspraken te maken over ouderbeleid en interne kwaliteitszorg op de voor- en de vroegscholen.

Wat moet beter bij vve?

Twee onderdelen met een wettelijke basis zijn in de gemeente Renswoude nog niet op orde. Het eerste betreft de regie op de afspraken over de overdracht van de kindgegevens van de voorschool naar de vroegschool. Het tweede betreft het maken van resultaatafspraken met het bestuur van de beide basisscholen in Renswoude over de resultaten van de vroegschoolse educatie. We maken met de gemeente afspraken over de termijn waarop de gemeente aan deze wettelijke verplichtingen voldoet (zie paragraaf 2.2.).

1. Opzet onderzoek

De inspectie heeft in het derde kwartaal van 2020 een onderzoek uitgevoerd bij de gemeente Renswoude.

Werkwijze

Voor dit onderzoek hebben we:

- een aankondiging gedaan van het onderzoek, met een toelichting over ons toezicht en aanvullende informatie;
- opgevraagde en aangeleverde beleidsdocumenten bestudeerd en geanalyseerd. Het betreft:
 - Beleidsuitgangspunten Voorschoolse Educatie in Renswoude vanaf 2020 (september 2019)
 - Beleidsnotitie Doelgroepdefinitie en beleidsuitgangspunten voorschoolse educatie Renswoude (najaar 2019)
 - Subsidieregeling Peuteropvang en VE-Peuteropvang gemeente Renswoude 2020 (gemeenteblad 30 december 2019)
- op 1 september 2020 een gesprek gevoerd met de betrokken beleidsambtenaren over het vve-beleid van de gemeente;
- de kwaliteit van het vve-beleid van de gemeente Renswoude beoordeeld;
- schriftelijk verslag gedaan van onze bevindingen in dit rapport.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie.

Bij het onderzoek naar vve-gemeenten worden de volgende standaarden onderzocht.

Standaarden gemeente	Onderzocht
1. Gemeentelijk beleid	
1.1 Definitie doelgroepkind	•
1.2 Bereik	•
1.3 Toeleiding	•
1.4 Doorgaande lijn	•
1.5 Resultaten	•
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau	•
2. Vve beleidscontext	
2.1 Integraal vve-programma	•
2.2 Ouders	•
2.3 Externe zorg	•
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•
3. Vve condities	
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt	•
3.2 Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader	•

Legenda

De beoordeling en waardering van standaarden worden in dit rapport aangegeven door de hiernaast geplaatste legenda.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het gemeentelijke onderzoek naar vve en de afspraken over het vervolgtoezicht.

In hoofdstuk 3 hebben we de reactie van de gemeente op het onderzoek naar vve en de rapportage daarover opgenomen.

Legenda

Beoordelingen en waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- O Onvoldoende
- K Kan beter
- V Voldoende
- G Goed

2. Resultaten onderzoek op gemeenteniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek bij de gemeente Renswoude op de standaarden voor vve.

Samenvattend oordeel

De gemeente Renswoude voldoet ten dele aan haar wettelijke verplichtingen voor wat betreft vve. Om aan alle wettelijke verplichtingen te voldoen is het nodig afspraken te maken met het bestuur van de basisscholen over de resultaten van vve. Ook het vastleggen van afspraken over de doorgaande lijn vraagt de aandacht van de gemeente. Aan de overige wettelijke verplichtingen voldoet de gemeente. In de beleidscontext kan een aantal onderdelen verder ontwikkeld worden, het gaat daarbij om de coördinerende rol van de gemeente en daarbij het maken van afspraken over ouderbeleid en kwaliteitszorg op de voor- en vroegscholen.

2.1. Voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van de kwaliteitsgebieden 'Gemeentelijk vve-beleid (1)', 'Vve-beleidscontext (2)' en 'Vve-condities (3)'.

Gemeentelijk vve-beleid	O	K	V	G
1.1 Definitie doelgroepkind			•	
1.2 Bereik			•	
1.3 Toeleiding			•	
1.4 Doorgaande lijn	•			
1.5 Resultaten	•			
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau		•		

Vve-beleidscontext	K	V	G
2.1 Integraal vve-programma		•	
2.2 Ouders	•		
2.3 Externe zorg		•	
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•		
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•		

Vve-condities	O	K	V	G
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt			•	
3.2 Er is een gemeentelijk subsidiekader			•	

Gemeentelijk vve-beleid

Context

De gemeente Renswoude krijgt sinds 2019 een budget voor het voeren van gemeentelijke onderwijsachterstandenbeleid. In 2019 heeft het accent gelegen op het organiseren van voldoende kindplaatsen en is de basis van het gemeentelijk beleid gelegd. De doorontwikkeling in 2020 heeft door de situatie rondom het coronavirus en door wisseling van portefeuilles enige vertraging opgelopen. Nu de beleidsportefeuille weer is belegd is de ontwikkeling voortgezet.

De gemeente heeft een doelgroepdefinitie

De standaard Definitie doelgroepkind beoordelen we als Voldoende; Renswoude heeft een doelgroepdefinitie vastgesteld. Ontwikkelingsachterstand van kinderen, op basis van kind-, ouder- en omgevingsfactoren is een onderdeel van deze definitie.

Er zijn voldoende kindplaatsen

De standaard Bereik beoordelen we als Voldoende omdat de gemeente er samen met de kinderopvangorganisatie voor zorgt dat er voldoende plaatsen voor voorschoolse educatie zijn. In Renswoude biedt één organisatie voorschoolse educatie aan. Het kindercentrum heeft daarvoor een specifieke groep ingericht met 16 plaatsen en ook de overige 40 plaatsen op het kindercentrum voldoen aan de eisen die aan voorscholen gesteld worden. Er is zicht op het aantal peuters dat gebruik maakt van dit aanbod: op het moment van het onderzoek zijn er zes kinderen met een indicatie die ook alle zes gebruik maken van het vve-aanbod.

De toeleiding naar de voorschool is geregeld

De standaard Toeleiding beoordelen wij als Voldoende. De gemeente heeft met de regionale GGD afspraken gemaakt dat het consultatiebureau verantwoordelijk is voor het afgeven van indicaties op basis van de doelgroepdefinitie en voor de toeleiding naar de voorschoolse educatie. Op het moment van het onderzoek zijn er geen kinderen met een indicatie die niet deelnemen.

De doorgaande lijn voldoet nog niet aan de wettelijke eisen

De standaard Doorgaande lijn beoordelen wij als Onvoldoende omdat de gemeente nog geen afspraken heeft gemaakt met de houder van het kindercentrum en het bestuur van de basisscholen over de overdracht van de kindgegevens. Het kindercentrum en de scholen hebben hierover wel afspraken gemaakt, maar de gemeente is hier nog niet bij betrokken. Een stap die de gemeente moet maken is de regie nemen op het voeren van overleg en het maken van afspraken over de doorlopende leerlijn van de voor- naar de vroegschoolse educatie. Als de gemeente dat doet voldoet zij aan artikel 167 (lid a onder 3) van de WPO. Daarin staat dat de gemeente verantwoordelijk is voor het voeren van overleg met de betrokken partijen.

Er zijn geen resultaatafspraken gemaakt

We beoordelen de standaard Resultaten als Onvoldoende omdat de gemeente met het bestuur van de basisscholen in Renswoude nog geen afspraken heeft gemaakt over de resultaten van de vroegschoolse educatie. In artikel 167 (lid b) van de WPO staat dat de gemeente dit moet doen. Het gaat er daarbij om dat duidelijk wordt wat het gewenste ontwikkelingsniveau is van de doelgroepkinderen aan het eind van groep 3, vanuit het perspectief dat ze door de voor en vroegschoolse educatie achterstand hebben ingehaald en met een goede basis kunnen starten in groep 3.

De gemeente kan sterker regie voeren

Het voornemen van de gemeente is om in de komende periode meer de regie te nemen als het gaat om vve-beleid en wij onderstrepen het belang daarvan. In Renswoude vinden in het kindercentrum en in de scholen activiteiten plaats die zijn gericht op het doelgericht stimuleren van de ontwikkeling van jonge kinderen met ontwikkelingsachterstand. De gemeente heeft daarvoor beleidskaders gemaakt, voldoende plaatsen gefaciliteerd en voert overleg met de betrokken organisaties. Het past Renswoude nu om het overleg met de partners te formaliseren. Daarin kunnen de doelen, ambities en resultaten met elkaar verder ontwikkeld en vastgelegd worden. Hiermee kan de gemeente sturen op de kwaliteit en het effect van vve.

Vve-beleidscontext

De voorschool gebruikt een integraal vve-programma

De standaard Integraal vve-programma is in orde. In het subsidiekader heeft de gemeente opgenomen dat de voorscholen moeten voldoen aan de wettelijke kaders. Het kindercentrum waar vve wordt aangeboden werkt met een programma dat de ontwikkeling van jonge kinderen op de vier ontwikkelingsgebieden taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling stimuleert. De ontwikkeling van de kinderen wordt gevolgd met een betrouwbaar observatie-instrument.

Ouderbeleid is een ontwikkelpunt

De standaard Ouders kan beter omdat in Renswoude nog geen concreet ouderbeleid is geformuleerd. Met een gemeentelijk kader of kwaliteitseisen voor de manier waarop de locaties ouders bij de ontwikkeling van hun kind betrekken. Hiermee kan de gemeente ook die factor benutten om resultaten bij doelgroepkinderen te bereiken. De gemeente kan haar beleid met het kindercentrum en de scholen ontwikkelen. Dit start met een analyse van de kenmerken van de ouderpopulatie: om welke ouders gaat het en wat hebben zij nodig. Hierop is nu nog onvoldoende zicht. Op basis van zo'n analyse kunnen doelen voor ouderbetrokkenheid vastgesteld worden, samen met de betrokken partijen. Op korte termijn gaat de Voorlees Express van start in Renswoude. Dit is een mooi initiatief vanuit de bibliotheek dat ook kan bijdrage aan het vergroten van de betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling van hun kind.

Renswoude heeft een zorgstructuur voor jonge risicokinderen

De standaard Externe zorg is op orde omdat Renswoude zorgt voor een sluitend netwerk van zorgverleners, zodat jonge kinderen die zorg en ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Het dorpssteam vormt de spil van dit netwerk dat volgens de gemeente goed georganiseerd is en korte lijnen kent.

Met de voor- en de vroegscholen afspraken maken over hun interne kwaliteitszorg

De gemeente kan meer doen om de interne kwaliteitszorg rond vve op het kindercentrum en de scholen te stimuleren. De gemeente heeft er nog geen zicht op hoe de locaties nu de kwaliteit van vve evalueren en zo nodig verbeteren en heeft daarover ook geen afspraken met hen gemaakt. Het past bij de coördinerende rol van de gemeente om dat wel te doen. De gemeente kan daarmee beter zicht krijgen op de kwaliteit en sturen op eventuele verbeterpunten in het aanbod voor doelgroepkinderen.

Evaluatie van gemeentelijk vve-beleid moet verder vorm krijgen

Hoewel de gedachtenvorming erover plaatsvindt, heeft de gemeente nog niet vastgesteld hoe ze de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie wil monitoren. Het is nu een passend moment om dat op een systematische manier te gaan doen en daarvoor een werkwijze in te richten. Het gaat er daarbij om welke gegevens de gemeente nodig heeft om vast te kunnen stellen in hoeverre het gemeentelijk beleid het gewenste effect heeft en om zo nodig bij te kunnen sturen. Zo kan de gemeente zorgen voor een duurzaam en geborgd gemeentelijk beleid om alle jonge kinderen in Renswoude ontwikkelingskansen te bieden.

Vve-condities

De GGD beoordeelt de kwaliteit van de voorscholen

De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt. Daarmee is deze standaard Voldoende. Uit het onderzoek in 2020 komt naar voren dat de voorschool voldoet aan de basiskwaliteit.

Er is een gemeentelijk subsidiekader

De gemeente heeft in december 2019 een gemeentelijk subsidiekader vastgesteld en hanteert dit. Daarmee is deze standaard Voldoende.

2.2. Afspraken vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij?	Wat doen wij?
Vve gemeente Renswoude		
<i>Standaard 1.4 Doorgaande lijn</i> De gemeente heeft met de houder van het kindercentrum en het bestuur van de basisscholen nog geen afspraken gemaakt en vastgelegd over de overdracht van de kindgegevens tussen de voorschool en de vroegschool. De gemeente voldoet daardoor niet aan de wettelijke eis die in art.167, lid 1a van de WPO staat.	De gemeente legt in overleg met de houder van het kindercentrum en het bestuur van de basisscholen vast hoe de overdracht van kindgegevens plaatsvindt en stuurt deze afspraken voor 1 april 2021 aan de inspectie toe.	Wij controleren op 1 april 2021 of de gemeente deze afspraken heeft gemaakt.
<i>Standaard 1.5 Resultaten</i> De gemeente heeft met het schoolbestuur nog geen afspraken gemaakt en vastgelegd over de resultaten van de vroegschoolse educatie. De gemeente voldoet daardoor niet aan de wettelijke eis die in art.167, lid 1b van de WPO staat.	De gemeente legt in overleg met het schoolbestuur vast wat de resultaten van de vroegschoolse educatie moeten zijn en stuurt deze afspraken voor 1 april 2021 aan de inspectie toe.	Wij controleren op 1 april 2021 of de gemeente deze afspraken heeft gemaakt.

3. Reactie van de gemeente

Hieronder geeft het college van B en W een reactie op de uitkomsten van het onderzoek. De gemeente Renswoude geeft aan hoe zij hiermee aan de slag gaat:

Veel dank voor uw rapport en bevindingen over de wijze waarop de gemeente Renswoude vorm geeft aan het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) en haar verplichtingen in het kader van dit beleid nakomt.

De gemeente Renswoude vindt het belangrijk dat alle kinderen de kansen krijgen om zich optimaal te ontwikkelen en hun talenten te ontplooiën. Het VVE-aanbod en de ondersteuning van jonge kinderen die risico's op achterstanden lopen, zijn belangrijke instrumenten waarmee Renswoude de kansen voor deze kinderen wil bevorderen.

Sinds 2019 krijgt Renswoude gemeente een GOAB-budget waardoor dit relatief een nieuw beleidsterrein voor onze gemeente is. In 2019 zijn we hiermee aan de slag gegaan en, zoals u in het rapport aangeeft, is in dat jaar de basis voor het VVE-beleid gelegd. De definitie van de doelgroep is vastgesteld, er zijn afspraken met de kinderopvang over plaatsen voor peuters met een indicatie gemaakt en er zijn afspraken gemaakt met het Consultatiebureau over de toeleiding en de GGD over het toezicht. De scholen, de kinderopvang en de jeugdgezondheidszorg in Renswoude zijn bij alle voorbereidingen van het beleid betrokken geweest.

In uw rapport geeft u dat een aantal zaken nog beter moeten. Dit gaat om de regie van de gemeente om dit beleid samen met de betrokken partners verder inhoudelijk uit te werken, afspraken daarover vast te leggen en de evaluatie van het beleid vorm te geven. Daarnaast geeft u aan dat twee onderdelen met een wettelijke basis in Renswoude nog niet op orde zijn. Dit betreft de regie op de afspraken over de overdracht van de kindgegevens van de kinderopvang naar de school én het maken van resultaatafspraken met het bestuur van de beide basisscholen in Renswoude over de resultaten van de vroegschoolse educatie.

Met deze verbeterpunten gaat de gemeente Renswoude begin 2021 aan de slag. Het eerste overleg met het onderwijs en de kinderopvang is al gepland waarin de gemeente vervolgspraken met deze partners wil maken. U geeft aan dat u ons tot 1 april 2021 de tijd geeft om de verbeteringen te realiseren. Vanwege de nodige voorbereidingstijd en hoeveelheid onderwerpen waarmee Renswoude binnen het sociaal

domein in relatie tot onze maatschappelijke partners (waaronder de kinderopvang en het onderwijs) momenteel bezig is, willen we u verzoeken om deze deadline naar 1 juni 2021 te verschuiven.

We hebben er alle vertrouwen in dat onze inzet in de komende maanden zal leiden tot de gewenste verbeteringen in de verdere inhoudelijke uitwerking van het VVE-beleid en tot het maken van de afspraken over de overdracht en het maken van de resultaatafspraken.